

ELEMENTI I KRITERIJI OCJENJIVANJA U NASTAVI FILOZOFIJE

Stručni aktiv Gimnazije Antuna Gustava Matoša Samobor utvrdio je jedinstvene elemente ispitivanja kojima se vrednuje

- **Poznavanje filozofskih pojmova i sustava**
- **Filozofska analiza i argumentacija**

Vrednovanje naučenoga provodi se periodično i rezultira ocjenom te se provodi putem izrade zadataka esejskog tipa. Vrednovanje se može provoditi i na svakom satu putem različitih oblika vrednovanja. Osim obvezne provjere usvojenosti *putem zadatka esejskog tipa*, obvezna je provjera usvojenosti i usmenim putem u obliku diskusije. Druge vrste provjere znanja nisu obvezne, no mogu se provesti. U njima prednost trebaju imati zadaci esejskog tipa, problemski zadatci i analiza teksta. Vrednovati se mogu i izrade referata i plakata, prezentacija te drugi učenički radovi, vodeći pri tom računa o učenikovim mogućnostima i afinitetima. Preporuča se minimalno jedan esej te jedna usmena provjera putem diskusije, po polugodištu.

Kriteriji ocjenjivanja i u logici i u filozofiji moraju biti jasno određeni i unaprijed poznati svakom učeniku. Zaključna ocjena proizlazi iz kontinuiranog praćenja, a treba biti izvedena iz većeg broja raznovrsnih metoda vrednovanja učenika. Zaključna ocjena ne mora biti aritmetička sredina i pri njenu oblikovanju može pripomoći nastavnikova procjena učenikove samostalnosti i odgovornosti.

POZNAVANJE FILOZOFSKIH POJMOVA I SUSTAVA

Ovaj element obuhvaća različite razine poznavanja filozofskih pojmova, koncepcija, teorija, sustava.

Odgojno-obrazovni ishodi:

1. Učenik se koristi relevantnim filozofskim pojmovima.
2. Učenik opisuje i objašnjava pojedine filozofske misaone sustave.

Ovaj se element vrednuje kroz razgovor, raspravu i analizu tekstova u pisanom i usmenom obliku.

Odličan (5) Učenik vlastitim riječima objašnjava različitost značenja istih termina s obzirom na sustave o kojima se radi te navodi i objašnjava razloge tih razlika u značenjima. Učenik navodi neizrečene pretpostavke u tekstu ili izloženom filozofskom sustavu i argumentirano vrednuje tekst ili sustav. Učenik povezuje elemente nekog filozofskog sustava s aktualnim problemima u njegovoj okolini.

Vrlo dobar (4) Učenik u izlaganju upotrebljava filozofske pojmove u njihovom točnom značenju s obzirom na kontekst. Učenik uspoređuje sustave koje istražuje i obrazlaže razlike, vrednuje konzistentnost teksta ili sustava i navodi uočljive implikacije nekoga filozofskog sustava.

Dobar (3) Učenik vlastitim riječima navodi razlike između relevantnih pojmova i objašnjava odnose u koje ulaze. Učenik izdvaja argumentacijsku strukturu filozofskog teksta ili izlaže neke osnovne elemente nekih filozofskih sustava i opisuje njihove odnose.

Dovoljan (2) Učenik vlastitim riječima iskazuje značenje i važnost relevantnih pojmova. Učenik u tekstu i razgovoru prepoznaje filozofske probleme ili izlaže neke osnovne elemente nekih filozofskih sustava i opisuje njihove odnose.

Nedovoljan (1) Učenik ne poznaje relevantne filozofske pojmove, razina usvojenosti je na razini prepoznavanja. Učenik ne prepoznaje filozofske probleme, analiza teksta je površna, ne može izložiti osnovne elemente filozofskih sustava

FILOZOFSKA ANALIZA I ARGUMENTACIJA

Ovim se elementom vrednuje: - istraživanje, opisivanje i analiza problema - navođenje, uspoređivanje, analiza i vrednovanje mogućeg rješenja iz očista različitih teorija i pristupa - argumentirano zagovaranje rješenja koje smatra najboljim - aktivnost i samostalnost učenika.

Odgojno-obrazovni ishodi:

Učenik analizira probleme u svijetu povezane s odgovarajućim filozofskim problemima i/ili stajalištima i sagledava mogućnost njihova rješavanja koristeći se filozofskom analizom i argumentacijom. Ovaj se element vrednuje kroz razgovor, raspravu i analizu tekstova u pisanom i usmenom obliku.

Odličan (5) Učenik raspravlja o problemu, analizira i vrednuje moguća rješenja problema i zagovara određeno rješenje nekog problema argumentirajući rješenje koje zagovara. Učenik je izrazito aktivan, aktivno sudjeluje u svim oblicima rada, izvršava sve zadaće.

Vrlo dobar (4) Učenik raspravlja o problemu te navodi i uspoređuje moguća rješenja samostalno i/ili iz očista različitih filozofskih teorija/pozicija. Učenik je vrlo aktivan, sudjeluje u svim oblicima rada, izvršava sve zadaće.

Dobar (3) Učenik analizira problem služeći se relevantnim filozofskim pitanjima i konceptima. Učenik je u pravilu aktivan i uglavnom sudjeluje u svim oblicima rada, u pravilu izvršava zadaće.

Dovoljan (2) Učenik prepoznaje problem i opisuje njegove osnovne aspekte. Učenik je rijetko aktivan, rijetko sudjeluje u oblicima rada, rijetko izvršava zadaće.

Nedovoljan (1) Učenik ne prepoznaje problem, u stanju je dati površne i nerelevantne argumente. Nije u stanju opisati osnovne aspekte danog problema. Učenik nije aktivan, ne sudjeluje, ne izvršava zadaće.

Bodovanje eseja provodi se prema sljedećim kriterijima:

	A	B	C	D	E
Bodovi	Argumentacija	Kritičnost ili protuargumentacija	Kompozicija	Adekvatnost navoda	Adekvatnost primjera
1	izostanak objašnjenja zadanih problema	nedostatak kritičkog objašnjenja ili protuargumenata	nedostatak osnovnog stava ili teze eseja	potpuni nedostatak primjera	potpuni nedostatak primjera
2	problemi su objašnjeni, ali je objašnjenje pojednostavljeno	problemi su objašnjeni protuargumentima, ali djelomice	naveden je temeljni stav ili teza eseja, ali je njegova formulacija pojednostavnjena	nepotpuni navodi	primjeri koji nisu relevantni za zadanu temu
3	ponuđeno je objašnjenje problema,	ponuđeno je osnovno objašnjenje problema protuargumentacijom bez pogreške	razrada slijedi iz temeljnog stava ili teze eseja, ali je pojednostavnjena	navodi koji ne odgovaraju izvedenim tezama ili temi eseja	oskudni, ali relevantni i adekvatni primjeri
4	pojašnjeni su problemi na način da se u njihovu objašnjenju ne može pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje problema, no objašnjenje ostaje na razini zadanih tekstova djelomičnim ponavljanjem pojedinih navoda	pojašnjeni su problemi na način da se u njihovu objašnjenju ne može pronaći ništa što bi upućivalo na pogrešno razumijevanje problema, no protuargumentacija ostaje na razini zadanih tekstova	razrada slijedi iz temeljnog stava ili teze eseja, ne obuhvaća sve bitne implikacije koje slijede na osnovi teme eseja	točni navodi koji odgovaraju izvedenim tezama, ali su djelomični	relevantni i adekvatni primjeri
5	sustavno su razrađeni problemi argumentima koji prelaze okvire samih tekstova	sustavno su razrađeni problemi protuargumentima koji prelaze okvire samih tekstova	razrada slijedi iz temeljnog stava ili teze eseja, obuhvaća sve bitne implikacije koje slijede na osnovi teme eseja	točni navodi koji odgovaraju izvedenim tezama i odgovaraju temi eseja	adekvatni primjeri koji upućuju na raznoliku primjenu filozofskih problema i rješenja
Zbroj					

Ocjena iz eseja je zbroj ocjena iz ovih elemenata podijeljen sa brojem elemenata koji se ocjenjuju.
Prag prolaznosti pisanih provjera u načelu je: 41% - 55% za ocjenu dovoljan (2) 56% - 70% za ocjenu dobar (3) 71% - 85% za ocjenu vrlo dobar (4) 86% - 100% za ocjenu odličan (5)

- ukoliko predmetni nastavnik ne procjeni da težina pisane provjere ili riješenost iste ne zahtijevaju drugačiji prag

Petra Šarić, prof.